

Dziennik Urzędowy

PRENUMERATA.	*
Rocznie. . . 24 mk.	*
Półrocznie. . 12 „	*
Kwartalnie. . 6 „	*

Starostwo
powiatu Białostockiego.

OGŁOSZENIA	
Za stronicę . 50 mk	*
„ półstron. 25 „	*
„ wiersz petit. 50 „	*

Redakcja i administracja w Starostwie.

TREŚĆ NUMERU:

1. Ustawa z dnia 18 lipca 1919 r. o pomocy państwowej na odbudowę gospodarstw, zniszczonych lub uszkodzonych skutkiem wojny.
2. Obwieszczenie w sprawie dokonywania robót Meljoracyjnych na gruntach prywatnych przez Państwowy Urząd Meljoracyj Rolnych.
3. Rozporządzenie w przedmiocie zakazu wywozu poza granice Polski kani pełnej krwi angielskiej.
4. Obwieszczenie w sprawie zwalczania chorób zakaźnych.
5. Obwieszczenie w przedmiocie udzielenia pomocy ludności cywilnej przy robotach rolnych.

WROGOWIE

OTACZAJĄ POLSKĘ!

Na wojsko i broń potrzeba pieniędzy!

Nie wolno zwlekać ani chwili!

KUPUJMY

Polską Pożyczkę Państwową!

Ogłaszam nimejszym, że zapisy na Pożyczkę Państwową 1919 r., oraz dary na Skarb Narodowy przyjmują Urząd Pocztowy oraz wszystkie Banki miejscowe.

Starosta pow. Białostockiego.

USTAWA

z dnia 18 lipca 1919 r. Dz. Praw Nr. 63, poz. 368, o pomocy państwowej na odbudowę gospodarstw, zniszczonych lub uszkodzonych skutkiem wojny.

Art. 1. Nie przesądzając sprawy odszkodowania wojennego, jakie po ratyfikacji traktatów pokojowych określi osobna ustawa, Rzeczpospolita Polska w celu przyspieszenia odbudowy i uruchomienia zniszczonych lub uszkodzonych skutkiem wojny gospodarstw, przychodzi poszkodowanym z pomocą finansową na niżej wyłuszczonych zasadach.

Art. 2. Prawo korzystania z pomocy państwowej na odbudowę i uruchomienie przysługuje znajdującym się na terenie Państwa gospodarstwom polskim bezwzględnie, a obcokrajowym o tyle, o ile to będzie przewidziane osobną z danem państwem umową. Za gospodarstwa polskie uważa się te, które w czasie poniesienia strat znajdowały się na terenie należącym obecnie do Państwa Polskiego i których właściciele lub większość współwłaścicieli posiadają prawo obywatelstwa polskiego.

Art. 3. Pomoc państwa będzie udzielana poszkodowanym skutkiem bezpośrednich rzeczowych strat, przez wojnę wyrządzonych, tylko na faktyczną odbudowę i stopniowo w miarę postępu jej lub też na spłatę długu, zaciągniętego na odbudowę już dokonaną.

Rząd jest upoważniony do udzielania pomocy na odbudowę powołanym do wojska i ewakuowanym, których budynki spaliły się wskutek innych wypadków podczas ich nieobecności.

Art. 4. Pomoc państwowa, niniejszą ustawą przewidziana dotyczy: a) domów mieszkalnych, budynków gospodarskich, szkół, kościołów i budynków użyteczności publicznej, b) wszelkich zakładów i gospodarstw rolnych, przemysłowych i handlowych z niezbędnymi dla ich uruchomienia urządzeniami, c) udzielenia surowców, materiałów i towarów niezbędnych dla uruchomienia zakładów przemysłowych i handlowych, a w rolnictwie inwentarza martwego i żywego oraz niezbędnej do prowadzenia gospodarstwa ilości zboża, d) mebli, sprzętów domowych, odzieży i bielizny. Przytem pomoc ta w pierwszym rzędzie będzie udzielana gospodarstwom drobnym, warsztatom pracy rzemieślniczej, tudzież na odbudowę szkół, kościołów i budynków użyteczności publicznej.

Art. 5. Z pomocy państwowej, niniejszą ustawą przewidzianej, przy jej udzielaniu będzie potrącana wszystko to, co dane gospodarstwo już przedtem otrzymało w naturze lub gotówce ze źródeł Państwa Polskiego, względnie państwa zaborczego, jak również ze źródeł samorządowych lub społecznych. W równej mierze pomoc udzielona w myśl niniejszej ustawy będzie potrącona z odszkodowania wojennego, jakie wypływać będzie mogło z osobnej ustawy, wydanej po zawarciu traktatów pokojowych (art. 1).

Art. 6. Poszkodowany, który po otrzymaniu pomocy państwowej zwrócił się do urzędów publicznych o zasiłek na odbudowę w naturze, winien za ten zasiłek zapłacić z sum, udzielonych mu tytułem pomocy państwowej.

Art. 7. Pomoc państwowa na odbudowę i uruchomienie gospodarstw po ustaleniu jej wysokości przez

odnośne komisję (art. 12) udzielana będzie częściowo w formie bezzwrotnej zapomogi pieniężnej, częścią w formie pożyczki tym poszkodowanym, którzy bez pomocy państwa nie są w stanie odbudować się lub nabyć przedmiotów, przewidzianych w art. 4 pod punktem b, c i d.

Art. 8. Bezzwrotna zapomoga pieniężna (art. 7) wogóle nie może przekraczać sumy dwudziestu tysięcy marek, a w granicach tej sumy z tytułu strat w ruchomościach domowych (art. 4 d.) dwóch tysięcy marek. Ponadto poszkodowani mogą otrzymać resztę pomocy państwowej tylko tytułem pożyczki.

Art. 9. Wysokość bezzwrotnej zapomogi w granicach art. 8 na odbudowę opierać się będzie na oszacowaniu zniszczonego mienia lub jego części w chwili zniszczenia z zamianą dawnej waluty na marki według kursu, jaki będzie w drodze ustawy ustalony przy uwzględnieniu spadku wartości waluty i podniesienia cen materiałów. Współczynnik spadku wartości waluty określi Ministerstwo Skarbu. Jeżeli suma zapomogi tą drogą ustalona będzie niższa od potrzebnej na faktyczną odbudowę, to zwyżka może być zaspokojona tylko za pomocą udzielonej poszkodowanemu pożyczki.

Art. 10. Pożyczka na odbudowę będzie bezprocentowa w ciągu pierwszych lat pięciu.

Art. 11. Zapomoga bezzwrotna lub pożyczka na odbudowę nie mogą być zajęte na zaspokojenie jakichkolwiek bądź pretensji prywatnych lub publicznych, przypadających od poszkodowanego, nie wyłączając hipotecznych.

Art. 12. Wysokość bezzwrotnej zapomogi określi komisja, składająca się:

- a) z naczelnika politycznej władzy powiatowej lub jego zastępcy, jako przewodniczącego,
- b) z przedstawiciela ministerstwa, w którego zakres wchodzi odbudowa.
- c) z przedstawiciela Ministerstwa Skarbu.
- d) z dwóch przedstawicieli sejmiku powiatowego lub rady powiatowej.
- e) z przedstawiciela Głównego Urzędu Likwidacyjnego.

W miastach: Warszawie, Łodzi, Lwowie, Krakowie i Lublinie wchodzi w skład komisji zamiast osób, wymienionych w punkcie a. i d., prezydent miasta lub jego zastępca i dwóch przedstawicieli rady miejskiej.

Prowadzącym odbudowę zniszczonych gospodarstw może być przyznana zaliczka przed dokonaniem oszacowania szkód na podstawie zgłoszonej deklaracji strat w Komisji szacunkowej.

Art. 13. Celem realizacji pożyczek na odbudowę Ministerstwo Skarbu w porozumieniu z Głównym Urzędem Likwidacyjnym utworzy specjalny Zakład Kredytowy, którego zakres działalności określi statut, zatwierdzony w drodze ustawodawczej.

Statut ten zawierać będzie postanowienia szczegółowe co do wysokości sposobu udzielania i warunków zabezpieczenia pożyczek na odbudowę.

Art. 14. Użycie zapomogi lub pożyczki na cel inny, niezgodny z jej przeznaczeniem, jak również niewykonanie odbudowy w określonym terminie bez dostatecznych powodów zwłoki pociąga za sobą obowiązek natychmiastowego zwrotu tak zapomogi, jak i pożyczki, oraz karane będzie w drodze zwykłego orzecznictwa sądowego aresztem do 1-go roku oraz grzywną do dwustu tysięcy marek.

Art. 15. Pożądania i pisma, wnoszone w sprawie pomocy państwowej na odbudowę, wolne są od stempla i opłat skarbowych.

Art. 16. Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem jej ogłoszenia w Dzienniku Praw Państwa.

Art. 17. Wykonanie niniejszej ustawy poleca się Ministerstwu: Skarbu, Robót Publicznych, Rolnictwa i Dóbr Państwowych, Przemysłu i Handlu i Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z Głównym Urzędem Likwidacyjnym.

Marszałek: (—) Trampeczyński.

Prezydent Ministrów:

w/z. (—) S. Wojciechowski.

Minister skarbu:

(—) Karpiński.

Minister Robót Publicznych:

(—) Pruchnik.

Minister Rolnictwa i Dóbr Państwowych:

(—) Janicki.

Minister Przemysłu i Handlu:

(—) Hącia.

Minister Spraw Wewnętrznych:

(—) S. Wojciechowski.

Podając powyższą ustawę do wiadomości, zaznaczam, że podania o zapomogi na odbudowę gospodarstw, zniszczonych lub uszkodzonych skutkiem wojny, składać należy w godzinach od 9-ej rano do 1-ej w południe w Państwowym Biurze Odbudowy, którego lokal mieści się: ul. Kilińskiego Nr. 13.

Nr. 2842.

Starosta:

Dr. A. Cyfrowicz.

Obwieszczenie

Ministerstwa Rolnictwa i Dóbr Państwowych w sprawie dokonywania robót meljoracyjnych na gruntach prywatnych przez Państwowy Urząd Meljoracyj Rolnych.

Przy Ministerstwie Rolnictwa i Dóbr Państwowych utworzony został Państwowy Urząd Meljoracyj

Rolnych, którego zadaniem będzie udzielanie pomocy rolnikom przy wykonywaniu wszelkich robót meljoracyjnych jako to: przy osuszaniu gruntów, nawadnianiu, dostarczaniu zdatnej do użytku wody, zakładaniu stawów do hodowli ryb, wzmocnianiu usuwisk i t. p., z wyłączeniem jednak robót większych jak regulowanie rzek, kopanie spławnych kanałów, sypanie grobli przy rzekach i t. d.

Zadanie swoje Państwowy Urząd Meljoracyj Rolnych spełniać będzie bądź drogą kontroli nad starannością i celowością robót meljoracyjnych, dokonywanych przez biura prywatne, bądź też przeprowadzając meljoracje samodzielnie.

W tym celu zostaną delegowani przez Państwowy Urząd Meljoracyj Rolnych inżynierowie dla zbadania terenu, opracowania projektu robót meljoracyjnych i ich kosztorysu oraz technicy dla wykonania potrzebnych czynności.

Jako urzędnicy państwowi, pobierający pensję ze skarbu państwa wspomniani inżynierowie i technicy będą jedynie mieć prawo do zwrotu kosztów podróży (koleją 2 klasy, statkiem 1 klasy) oraz do diet dziennych w stosunku 1 m. 25 f. do 1 m. 75 f. od morga króre to koszta obciążać będą rolników, właścicieli gruntów, gdzie podjęte zostaną czynności meljoracyjne. Rzeczone opłaty, po otrzymaniu rachunku, właściciele gruntów winni składać nie na ręce urzędników, lecz w kasie powiatowej na rachunek Państwowego Urzędu Meljoracyj Rolnych, któremu należy bezzwłocznie przesłać kwit z uiszczoną opłatą.

Rolnicy zainteresowani w podjęciu na ich ziemiach robót meljoracyjnych przez Państwowy Urząd Meljoracyj Rolnych winni składać podania według załączonego wzoru do Państwowego Urzędu Meljoracyj Rolnych (Senatorska № 15).

Do Państwowego Urzędu Meljoracyj Rolnych

w Warszawie, ul. Senatorska 15.

Właściciele gruntów.....

powiatu.....

P O D A N I E.

My, niżej podpisani, właściciele gruntów.....
.....prosimy Państwowy Urząd Meljoracyj Rolnych o zbadanie naszych gruntów (ornych, łąk, pastwisk), na przestrzeni morgów.....
.....które są mokre, zabagnione, wymagają drenowania, nawodnienia nadają się na założenie stawów rybnych i jeżeli poprawienie ich jest możliwe, sporządzenie odpowiedniego projektu meljoracji.—

Obowiązujemy się jednocześnie dostarczyć zjeżdżającym na miejsce robót inżynierom i pracownikom Państwowego Urzędu Meljoracji Rolnych bezpłatnie:

- 1) podwód od kolei i do kolei oraz podczas robót, (o ile miejsce roboty jest odległe więcej niż półtora kilometra od miejsca zamieszkania),
- 2) mieszkania z opałem i światłem,
- 3) materiałów na paliki i inne znaki oraz na przechowanie i przewożenie próbek gruntu,
- 4) robotników przy zdjęciach w ilości 3—5 na jednego technika oraz za opłatą środków spożywczych po cenach normalnych.

Obowiązujemy się również do opłacenia niezwłocznie po przedstawieniu przez P. U. M. R. rachunku kosztów przejazdu na miejsce roboty i z powrotem inżynierów i techników bądź to koleją, bądź statkiem oraz djet ich za czas robót na miejscu i przejazdów.

O ile nie przystąpimy w ciągu lat trzech od zrobienia projektu do robót wykonawczych, kosztą zdjęcia i projektu pokryjemy według rachunku, jaki nam przedstawi Państwowy Urząd Meljoracyj Rolnych.

..... dnia ..... 1919 roku.

podpisali:

UWAGA; w podaniu powyższem należy w pozostawionych miejscach wpisać nazwy miejscowości, powiatu i właścicieli, a wyrazy podkreślone niepotrzebne wykreślić, pozostawiając to tylko, co odpowiadać będzie warunkom miejscowym.

DO WÓJTA GMINY .....

POWIATU .....

Ministerstwo Rolnictwa i Dóbr Państwowych, organizując pomoc techniczną i pieniężną ze strony Państwa przy wykonywaniu meljoracyj rolnych, prosi o wskazanie:

- 1) gdzie i jakie meljoracje są w gminie wykonane,
- 2) gdzie i jakie grunta wymagają osuszenia.

Gdyby wskazanie rodzaju i przestrzeni zmeljorowanej lub wymagającej osuszenia nastęrczało trudności — należy podać nazwisko właściciela gruntów i dokładny adres (w rubryce uwagi).

.....

(Odcinek do zwrotu)

Do Ministerstwa Rolnictwa i Dóbr Państwowych
Wydział Meljoracyj Rolnych, Sekcji I.

W gminie ..... powiatu .....
wykonane są następujące meljoracje rolne (drenowanie, osuszanie rowami, nawadnianie łąk, stawy rybne).

Nr	Nazwa wsi, osady lub majątku.	Rodzaj melj.	Przestrzeni w morgach	UWAGI
1.				
2.				
3.				
4.				
5.				
6.				
7.				
8.				
9.				
10.				
11.				
12.				
13.				
14.				
15.				
16.				
17.				

Właściciele gruntów, którzy chcą skorzystać z pomocy rządowej przy wykonywaniu meljoracji, winni (niezależnie od niniejszego kwestjonarjusza) złożyć podanie do Państwowego Urzędu Meljoracyj Rolnych, według załączonego wzoru.

(Odcinek do zwrotu)

Spis wsi, osad i majątków, w których zachodzi potrzeba osuszenia (gruntów).

№	P ó l (Nazwa wsi, osady, majątku)	Przestrzeń w mor.	Ł ą k Nazwa wsi, osady, maj.	Przestrzeń w morgach.
1				
2				
3				
4				
5				
6				
7				
8				
9				
10				
11				
12				
13				
14				
15				
16				
17				
18				
19				
20				

Dnia ..... 19..... roku.

Wójt gminy.....

Rozporządzenie.

Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych w porozumieniu z Ministrami Przemysłu i Handlu, Skarbu i Apropowizacji w przedmiocie zakazu wywozu poza granice Polski koni pełnej krwi angielskiej.

Art. 1. Wywóz poza granice Polski koni pełnej krwi angielskiej, bez względu na wiek, płęć i właściciela, jest wzbroniony.

Art. 2. Do wydania pozwoleń na czasowy wywóz za granicę koni pełnej krwi angielskiej celem wzięcia przez nie udziału w wyścigach lub odchowania klaczy w innych państwach, upoważniony jest wyłącznie Zarząd Stadnin Państwowych.

Art. 3. Rozporządzenie niniejsze nabiera mocy z dniem ogłoszenia.

Warszawa, dnia 29 września 1919 r.

Minister Rolnictwa i Dóbr Państwowych:
w z. Z. Chmielewski.

Minister Skarbu:
Biliński.

Minister Przemysłu i Handlu:
I. Szczeniowski.

Minister Apropowizacji:
Antoni Minkiewicz.

Obwieszczenie.

W myśl „Rozporządzenia wykonawczego Ministra Zdrowia Publicznego, wydanego w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych w sprawie zwalczania

chorób zakaźnych“ z dnia 24 września 1919 r. wszystkim właścicielom, administratorom i dzierżawcom nieruchomości w miastach, osadach i wsiach nakazuje się co następuje:

1) Oczyszczenie z brudów domów mieszkalnych i budynków gospodarskich, sieni, klatek schodowych, korytarzy, strychów i piwnic. Brud, śmiecie i nawóz winny być usunięte, niezbędne naprawy wykonane, ściany wybielone.

2) Oczyszczenie podwórz, śmietników, ustępów miejskich. Nieczystości winny być wywiezione, doły kloaczne opróżnione, ściany ustępów i śmietników i ścieki dezynfekowane smołą, wapnem lub mlekiem wapiennem i stale utrzymywane w czystości. Należy dokonać wszystkich napraw w ustępach i śmietnikach. Ścieki cuchnące, zatruwające powietrze należy skierować do dołów ustępowych lub kanałów a nie na ulicę.

3) Ulice t. j. chodniki przed domami, jezdnie i rynsztoki winny być zamiatane i utrzymywane w czystości, rynsztoki prócz tego dezynfekowane mlekiem wapiennem. Wszelkie doły na chodnikach i ulicach, w których gromadzi się błoto i tworzą kałuże należy usunąć i dokonać niezbędnych napraw. Rynsztoki wyprządzić, ażeby miały odpowiedni spadek, zabezpieczający odpływ wody. Ścieków cuchnących do rynsztoków ulicznych nie kierować.

4) Place przeznaczone na targowiska i postój fur i koni winny być utrzymywane stale w porządku przez usuwanie nawozu i zamiatanie, nad czem czuwać winna miejscowa policja i władze miejskie.

5) Studnie jak publiczne tak i prywatne winny być doprowadzone do porządku, uszkodzone ogrodzenia z desek naprawione, w sąsiedztwie studzien wszelkie nieczystości i kałuże usunięte.

Do wykonania powyższego rozporządzenia daje się ludności termin miesięczny t. j. do dnia 30 listopada r. b. poczem, w razie stwierdzonego przez władze sanitarne niewykonania powyższego, na winnych, w myśl Art. 25 wykonawczego rozporządzenia Ministra Zdrowia Publicznego oraz w myśl Art. 25. Ustaw o przedmiocie zwalczania chorób zakaźnych z dnia 25 lipca 1919 r., nałożone będą w drodze administracyjnej kary pieniężne do wysokości 1000 mk. lub kara aresztu do trzech miesięcy. Kara pieniężna i kara aresztu mogą być zastosowane jednocześnie.

Nadzór nad wykonaniem powyższego rozporządzenia wklada się na pp. burmistrzów miast, wójtów gmin oraz sołtysów wsi, a także na organy policji państwowej. Istniejące obywatelskie Komisje sanitarne proszone są o współudział w kontroli i dozorze.

Nr 2865.

Lekarz powiatowy: Starosta:
Dr. Siemaszko. **Dr. Cyfrowicz.**

O b w i e s z c z e n i e.

Odnośnie do pisma M. S. Wewnętrznych z dnia 21. X. b. r. Nr. J. W. 1420/1 podaję do ogólnej wiadomości rozkaz Min. Spr. Wojskowych o treści następującej:

„Wszystkie formacje wojskowe w kraju, celem udzielenia pomocy ludności cywilnej przy robotach rolnych-winny w razie możliwości i o ile to nie koliduje z obowiązkiem służby wojskowej, wygodzić rolnikom do tych robót zaprzęgów (koni, wozów), a to w porozumieniu się z miejscowymi państwowymi władzami administracyjnymi 1 instancji (Starostwami).

Do robót tych oddawać należy tylko zaprzęgów dwukonnych. Ludność cywilna obowiązana jest za używanie pary koni, wozu wraz z usługą żołnierza (woźnicy) dać całodzienne utrzymanie dla 2 koni i dla żołnierza w naturze.

Pasza dzienna dla 2 koni wynosić ma 30 funtów owsa=12 klg. i 1 pud siana=16 kg. W razie braku owsa można w wyjątkowych wypadkach część brakującego owsa zastąpić inną paszą treściwą w tej samej wadze, względnie podwójną ilością siana z tem jednak, że każdy koń musi otrzymać dziennie najmniej 10 funtów=4 kg. owsa.

Żołnierzowi należy się dostatnie pożywienie robotnika rolnego i odpowiednie pomieszczenie.

Czas pracy równy czasowi pracy służby folwarcznej w danej okolicy z tem, że siła pociągowa koni ma być odpowiednio wyzyskana, jednak bez uszczerbku dla ich kondycji ogólnego stanu.

Żołnierz obowiązany jest do pełnienia

normalnych posług woźnicy (oracza, poganiacza) przyczem winien się pod każdym względem tak zachowywać jak na żołnierza—Polaka przystoi.

Oprócz wyżywienia dla żołnierza i 2 koni, korzystający z tego wygodzenia obowiązany jest uiścić do Kasy wojskowej kwotę 16 marek za każdy dzień powszedni.

Jeżeli dostarczone 2 konie z żołnierzem bez wozu, to należytość ta wynosi 11 mk. 50 fen.

Wynagrodzenie to, ustalone w porozumieniu z Min. Rolnictwa i Dóbr Państwowych, opiera się na następującem obliczeniu;

1) amortyzacja 2 koni	mk. 4.00
2) „ wozu	„ 2.50
3) „ uprzęży	„ 2.00
4) „ ubrania żołnierza „	4.50
5) robocizna żołnierza	3.00

Razem mk. 16.—

Kwotę mk. 16.— (11. 50) pobierają odnośne oddziały za pokwitowaniem od ludności cywilnej w całości.

Z kwoty tej wypłacają mk. 3.— żołnierzowi na rękę-resztujące 13 mk. (11. 50) przesyłają do Komisji Kasowych, którym przynależą.

Komisje Kasowe założą specjalne ewidencje najmu koni, z rubryką otrzymanych kwot, uwidaczniając kwoty, wypłacone żołnierzom. Wpływ, osiągnięty od korzystających z koni skarbowych, Komisje Kasowe notują na koncie „D.” Każdego miesiąca, nie później 10-ego, wykaz tych wpływów Komisje Kasowe przedkładają Intendentom odnośnych D. O. G. z prośbą o zezwolenie przelania sum na konto „Z. O.” W tem sam sposób postępują Intendenty D. O. G. w stosunku do Dep. Gosp.

Na obszarach, gdzie obowiązuje waluta koronowa kurs ustalony zostaje 1 mk.= 1. kor. 75 h.

Powyższe wynagrodzenie ustalono na r. 1919.

Konie, oddane w używanie, mogą być każdorazem cofnięte, a to w razie niedotrzymania przez użytkującego powyższych warunków, względnie gdyby tego wymagały względy militarne. —

Za Ministra Spraw Wojskowych:

Majewski mp.

Gen. -ppor.

Starosta:

Dr. Cyfrowicz.

Białystok, dn. 10. XI. 1919 r.